

Noodpen bij een allergische reactie

In deze folder leest u informatie over de adrenaline-auto-injector. Dit wordt ook wel een noodpen genoemd. In deze folder gebruiken we verder het woord noodpen. Deze folder vertelt u wat een noodpen is, hoe en wanneer u deze gebruikt en wat u daarna moet doen.

Wat is een noodpen?

Een noodpen is een injectiespuit gevuld met medicijnen. Deze medicijnen helpen wanneer u een ernstige allergische reactie heeft. Dit heet ook wel een anafylactische reactie of anafylaxis.

Wat is een anafylactische reactie?

Een anafylactische reactie is een plots optredende reactie van het lichaam. Het lichaam reageert overgevoelig op bijvoorbeeld een voedingsmiddel, een geneesmiddel of een insectensteek. Deze reactie kan enkele minuten tot een uur ontstaan nadat u contact hebt gehad met de stof die deze reactie veroorzaakt.

De verschijnselen treden op in verschillende organen: de ogen, de huid, het maag-darmkanaal en de longen, vaak in meerdere organen tegelijk.

In het ergste geval kan de bloeddruk zover dalen dat iemand bewusteloos raakt.

We spreken dan van anafylactische shock. Een anafylactische reactie is gevaarlijk en kan in het ergste geval dodelijk zijn.

Wat zijn de verschijnselen bij een anafylactische reactie?

- Jeuk, vaak met uitgebreide roodheid van de huid en galbulten;
- Zwelling, dikker worden van oogleden, lippen, keel, handen of elders;
- Maag-darmklachten: pijn, misselijkheid, braken, diarree;
- Ademhalingsproblemen: druk op de borst, piepende ademhaling, kortademigheid, blauwe lippen, heesheid, moeite met praten en slikken;
- Duizeligheid, verminderd aanspreekbaar zijn, wegraken.

Wat moet u doen bij een anafylactische reactie?

Als u last heeft van één of meerdere van bovenstaande verschijnselen, is het belangrijk snel te reageren.

Bij een geringe reactie, dat wil zeggen wanneer u alleen last heeft van roodheid en jeuk, kunt u afwachten of een antihistaminetablet innemen. Een antihistamine tablet is een pil die de

allergische reactie vermindert. Als u twijfelt, kunt u het beste uit voorzorg naar een arts of naar de spoedeisende hulp gaan.

Bij een heftige reactie zoals zwelling van de keel of kortademigheid of de neiging tot flauw vallen, moet u de noodpen gebruiken. Verderop leest u hoe u deze gebruikt.

Hoe werkt de noodpen?

Het medicijn in de noodpen is adrenaline (of epinefrine). Dit is een lichaamseigen stof die vrij komt bij acute stress-situaties zoals bij hevige schrikreactie of bij inspanning. De adrenaline zorgt ervoor dat de bloeddruk stijgt, het hart sneller klopt en de luchtwegen zich verwijden.

Hoe gebruikt u de noodpen?

In Nederland zijn er verschillende merken noodpennen. Meestal heeft elke pen 2 versies; de lichte versie voor de kinderen en een versie met een hogere dosering voor volwassenen.

Elke pen heeft twee kanten: aan de ene kant is de naald en aan de andere kant is de veiligheidsdop. Bij elke pen wordt een uitleg meegeleverd hoe u het dopje of de dopjes weg haalt en in welke volgorde.

Als de veiligheidsdop weg is, moet u de naaldkant van de noodpen loodrecht op het bovenbeen duwen, eventueel door de kleren heen (zie figuur 2).

De naald schiet uit de pen in het been ("de klik") en moet daar 10 seconden blijven zitten zodat de adrenaline er uitgepompt kan worden. Dit gebeurt vanzelf (zie figuur 3).

Hierna kunt u de naald er loodrecht uithalen. De noodpen is dan leeg. Na de injectie moet u nog tot tien tellen en de plek masseren. Nadat de adrenaline is toegediend moet u altijd 112 (laten) bellen. U moet om een ambulance vragen en doorgeven dat het om een anafylactische reactie gaat. De noodpen is een eerste hulp middel, een EHBO-middel: het heeft een snel, maar tijdelijk

effect. Ook al lijkt u na gebruik van de pen hersteld te zijn, u moet toch door een arts worden beoordeeld en eventueel verder behandeld worden.

Na het gebruik van de noodpen moet u natuurlijk weer een nieuwe noodpen aanvragen.

Wat gebeurt er wanneer u de noodpen onterecht gebruikt?

Als u de noodpen onterecht gebruikt, dus zonder dat er sprake is van een anafylactische reactie, dan is dit meestal geen probleem. Dit kan leiden tot hartkloppingen gedurende een paar minuten of hoofdpijn, net als dat u erg schrikt.

Mag iedereen de noodpen gebruiken?

Ook bij zwangerschap of borstvoeding kan u in noodsituaties de adrenaline auto-injector gebruiken. Als u een hart of vaatziekte heeft, kijkt de arts samen met u naar het gebruik van de noodpen en de risico's hier van.

Er zijn bepaalde medicijnen die u niet mag gebruiken als u een noodpen bij u draagt. Dit zijn bijvoorbeeld bepaalde medicijnen tegen een hoge bloeddruk of migraine (de zogenaamde bètablokkers). Overlegt u dan met de behandelend arts over vervangende medicijnen.

Wilt u oefenen met een noodpen?

Aan uw arts of apotheek kunt u vragen om een noodpen trainer. Dit zijn pennen die geen injectienaald bevatten. Met de trainer kunt u oefenen om zo ervaring te krijgen, zodat u snel kunt handelen als dat nodig is. De trainers kunnen ook gebruikt worden voor instructies op scholen en kinderdagverblijven.

Tenslotte

Het is nodig dat u de noodpen altijd bij u draagt. Een allergische reactie kan altijd zeer snel en onverwachts optreden. Ook de mensen om u heen moeten weten dat u een hevige allergische reactie kunt krijgen en daarom een noodpen bij u heeft.

De Stichting het Nederlands Anafylaxis Netwerk (het Kennis en Informatie Centrum voor de omgang met de kans op ernstige allergische reacties door onder andere voedselallergie) kan u hierin ondersteunen.

Er is bijvoorbeeld een protocol waarin staat hoe u informatie geeft aan de school- of werkomgeving.

Inlichtingen

Stichting het Nederlands Anafylaxis Netwerk
Oranjelaan 91
3311 DJ Dordrecht

Telefoon: 078 - 6390356, maandag t/m vrijdag 09:00-17:00 uur

e-mail: steun@ernstigeallergie.nl

website: www.anafylaxis.nl

Onder auspiciën van de vakgroep ALLERGOLOGIE ©